

ФІНАНСИ ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА

Бровко Д.Д., Пасє І.Д.

студенти;

Ісхакова О.М.

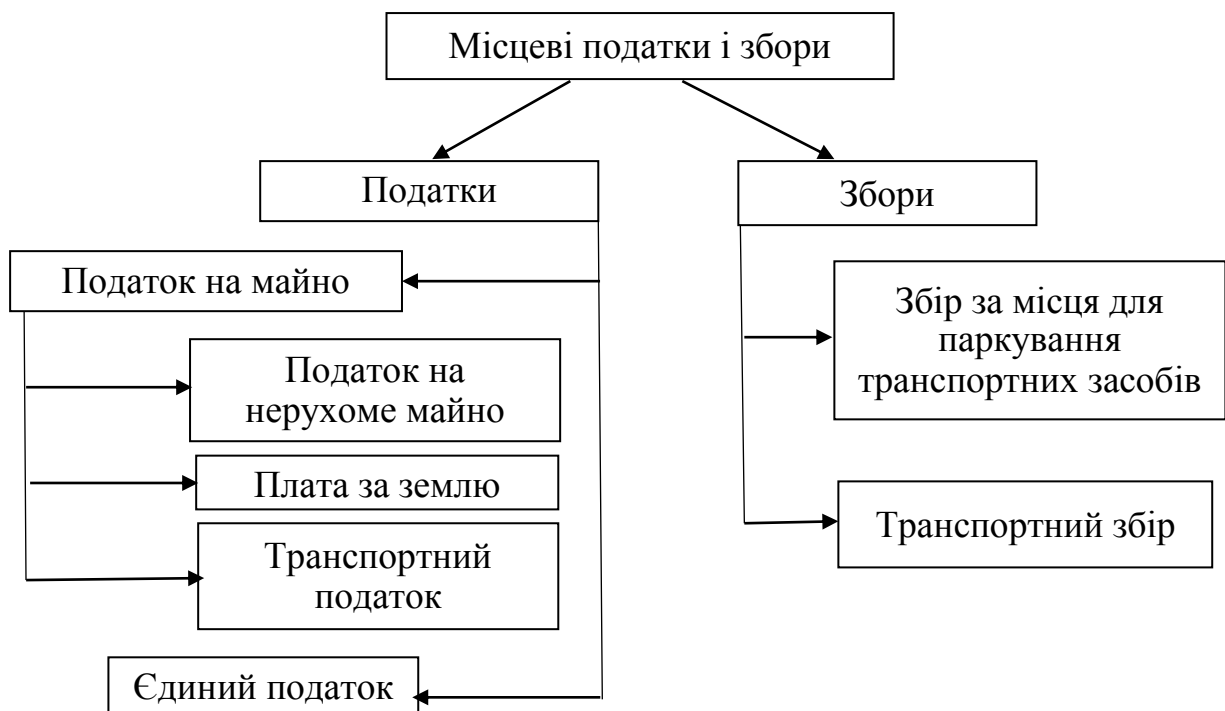
старший викладач,

Університет митної справи та фінансів

ВПЛИВ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ НА ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Місцеві бюджети є засобом акумулювання та перерозподілу доходів, необхідних для забезпечення впливу органів місцевого самоврядування на соціально-економічний розвиток територій та фінансування регіональних програм.

Місцеві податки і збори займають важливе місце у сфері формування доходної частини місцевих бюджетів у більшості розвинених країн світу. Від достатнього фіскального рівня бюджетних доходів залежить зростання соціально-економічного розвитку регіонів (рис. 1).

Рис. 1. Структурно-логічна схема місцевих податків і зборів
Джерело: [3]

Основним джерелом що забезпечує мобілізацію доходів місцевих бюджетів є податкові надходження, які в свою чергу включають загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі) та місцеві податки і збори (обов'язкові платежі) [1]. Протягом 2013-2016 рр. надходження місцевих податків і зборів до місцевих бюджетів збільшилось у 2016 р. збільшилось у порівнянні з 2013 р. на 34947 млн. грн. (без урахування міжбюджетних трансфертів) (табл. 1).

Таблиця 1

**Структура податкових надходжень
до місцевих бюджетів України за 2013-2016 рр.**

Показник	Роки							
	2013		2014		2015		2016	
	(млн. грн.)	%	(млн.грн.)	%	(млн. грн.)	%	(млн. грн.)	%
Місцеві податки і збори, в тому числі: (млн. грн.)	7314	9,3	8056	10,7	27041	27,5	42261	28,8
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	70	0,09	50	0,07	13800	14,1	14576	9,9
Транспортний податок	114	0,1	136	0,2	121	0,1	122	0,08
Плата за землю	12582	16,1	12803	17,0	12084	12,3	17435	11,9
Єдиний податок	3124	4,0	3532	4,7	4512	4,6	11413	7,8
Збір за місця для паркування транспортних засобів	5767	0,7	395	0,5	456	0,5	434	0,3
Туристичний збір	80	0,1	150	0,2	1170	1,2	1345	0,9

Джерело: [1]

Другим за обсягом джерелом надходжень доходів до місцевих бюджетів традиційно є плата за землю. У структурі доходів місцевих бюджетів її питома вага становила 11,9 % у 2016 р., а обсяги надходжень з 2011 р. по 2016 р. збільшилися у 1,4 рази (табл. 1). У 2016 р. з цього джерела надійшло понад 17435 млн. грн, що на 1,8 % більше за відповідний показник 2015 р., виконання становило 87,3 % [1]. На збільшення надходжень від плати за землю вплинуло введення обмежень щодо надання пільг для певних категорій платників та збільшення ставки земельного податку на окремі земельні ділянки. У 2013 р. продовжилася тенденція до збільшення частки орендної плати за земельні ділянки з одночасним зменшенням земельного податку. Це пояснюється тим, що ставки орендної плати не переглядаються у бік збільшення, водночас ставки земельного податку є фіксованими.

Місцеві податки і збори не відіграють суттєвої ролі у доходах місцевих бюджетів, хоча їх надходження у загальному обсязі збільшилися з 2550 млн. грн. у 2011 р. до 42261 млн. грн. у 2016 р., або на 39711 млн. грн., відповідно їх частка у структурі доходів загального фонду місцевих бюджетів збільшилася з 4,1 % до 28,8 % відповідно [2].

У зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України значно скоротилася кількість місцевих податків і зборів – з чотирнадцяти до шести. Проте слід зауважити, що скасування комунального податку, ринкового збору та податку з реклами негативно вплинуло на доходи місцевих бюджетів [3].

Відтак, найвагомим серед місцевих податків і зборів став єдиний податок, якого надійшло 11413 млн. грн, що у 2,4 рази більше за обсяги надходжень 2015 р. річний план перевиконано на 15,6 %. Таке зростання відбулося, в основному, через збільшення кількості фізичних осіб та суб'єктів малого підприємництва.

Не вирішено питання справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки у випадку відсутності коштів у платників податку через низький рівень заробітної плати, пенсії, інших доходів, що є поширеним явищем.

Надходження до місцевих бюджетів від сплати збору за місяць для паркування транспортних засобів можуть стати основним видом надходжень, оскільки цей бізнес є прибутковим, але за умови усунення ряду проблем, які існують в діючій системі, а саме: низьким рівнем дотримання правил паркування; відсутністю дієвого простого механізму контролю за дотриманням правил паркування та оплати, низькою дисципліною оплати, непрозорістю готівкових розрахунків та контролю, а отже неповним надходженням коштів до місцевого бюджету.

Отже, протягом останніх років зміни податкового та бюджетного законодавства в напрямі збільшення обсягів доходів місцевих бюджетів

за рахунок місцевих податків та зборів були проведені з використанням таких методів, як ліквідація неефективних податків і введення нових; розширення об'єктів оподаткування; зміна податкових ставок.

Список використаних джерел:

1. Звіти про виконання місцевих бюджетів України за 2011-2016 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>.
2. Кириленко О. П. Органи місцевого самоврядування повинні мати право самостійно визначати ставки місцевих податків і зборів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukurier.gov.ua>.
3. Радчук О. Чи бути в Бюджеті – 2015 децентралізації? / О. Радчук // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slovoidilo.ua/articles/6675/2014-12-30/byt-li-v-byudzhete-2015-decentralizacii.html>.

Васильєва В.Р., Воловик І.В.

студентки,

Науковий керівник: Піскова Ж.В.

доцент,

Університет митної справи та фінансів

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЯК МЕТОД ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ ВЕЛИКИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Податковий контроль – це сукупність заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи [1].

До методів податкового контролю відноситься така контрольна процедура як інвентаризація.

Інвентаризація є засобом контролю і узагальнення даних на дату інвентаризації об'єктів обліку. В результаті інвентаризації на підприємствах виявляються розбіжності між даними бухгалтерського обліку та фактичною наявністю цінностей: пересортиця, нестачі або надлишки різного роду активів.

Під час інвентаризації забезпечуються:

1) виявлення фактичної наявності активів та перевірка повноти відображення зобов'язань, коштів цільового фінансування, витрат майбутніх періодів;